

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ผู้วิจัยรับราชการอยู่ในจังหวัดปัตตานี เป็นครูสอนอยู่ในท้องถิ่นที่มีนักเรียนทั้งหมดเป็นไทยมุสลิม ได้คลุกคลีอยู่กับการใช้ภาษามลายูถิ่นมานานปี ครั้นเมื่อเข้าศึกษาวิชาบาลี-สันสกฤตในภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ ได้พบสิ่งที่น่าสังเกตคือภาษามลายูถิ่นปัตตานี^๑ บางคำมีเสียงคล้ายภาษาสันสกฤต และยังมีความหมายตรงกันด้วย เมื่อนำคำเหล่านั้นไปเปรียบเทียบกับคำในภาษามลายูกกลาง^๒ และค้นดูจากพจนานุกรมภาษามลายู-อังกฤษ บางเล่ม ก็พบอักษรย่อ skr. หมายความว่า เป็นคำที่มาจากภาษาสันสกฤต และเมื่อนำคำเหล่านั้นไปเปรียบเทียบกับคำสันสกฤต และค้นดูจากพจนานุกรมภาษาสันสกฤตบางเล่ม ก็ทราบได้แน่ชัดว่าเป็นคำสันสกฤตจริง จึงทำให้คิดว่าภาษามลายูถิ่นปัตตานีคงจะมีคำสันสกฤตเข้ามาปะปนอยู่ด้วยไม่น้อย แต่คำเหล่านี้มีเสียงผิดเพี้ยนไปจากเดิม ซึ่งพอจะสืบสาวหาเค้าของคำเดิมได้ ถ้าจะได้ศึกษาให้ทราบว่าคำเหล่านั้นมีวิวัฒนาการมาอย่างไร จึงกลายเป็นคำที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน แล้วสรุปเป็นข้อสังเกตเอาไว้ น่าจะเป็นประโยชน์ทางด้านวิชาการ และเป็นแนวทางอำนวยความสะดวกแก่ผู้สนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับภาษาอีกด้านหนึ่งด้วย ประกอบกับเรื่องนี้ยังไม่เคยมีใครค้นคว้าวิจัยมาก่อน จึงเป็นแรงกระตุ้นให้ตัดสินใจเขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "คำสันสกฤตในภาษามลายูถิ่นปัตตานี" เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑, ^๒ดูคำเฉพาะบางคำที่ใช้ในการวิจัยและคำนิยาม หน้า ๔.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อรวบรวมคำสันสกฤตในภาษามลายูถิ่นปัตตานีไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกแก่การศึกษาวิจัยต่อไป
๒. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคำสันสกฤตที่ปรากฏอยู่ในภาษามลายูถิ่นปัตตานี กับคำสันสกฤตในภาษามลายูกลาง
๓. เพื่อค้นคว้าหาหลักเกณฑ์ ความแตกต่างระหว่างคำสันสกฤตคำเดิม กับคำสันสกฤตในภาษามลายูถิ่นปัตตานี
๔. เพื่อเสนอกฎเกณฑ์ที่ศึกษาค้นคว้ามาได้ ให้เป็นแนวทางแก่ผู้ศึกษาวิจัย ในด้านภาษามลายูหรือภาษาอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

เริ่มศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลตั้งแต่สมัยที่อารยธรรมอินเดียได้เผยแพร่เข้ามาสู่ดินแดนแหลมมลายู จนถึงกรรับเอาคำสันสกฤตเข้ามาใช้ในภาษามลายูถิ่นปัตตานี เพื่อให้เห็นว่าคำสันสกฤตเหล่านั้น เมื่อเข้ามาอยู่ในภาษามลายูทั้งสองแล้ว มีรูปมีเสียงอย่างไร แต่ไม่ไ้รวมถึงเรื่องประโยคและหลักไวยากรณ์ด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. ผู้วิจัยเริ่มตนด้วยการค้นคว้ารวบรวมคำสันสกฤตในภาษามลายูกลาง จากพจนานุกรมภาษามลายู-อังกฤษ ภาษามลายู-ไทย
๒. เก็บข้อมูลจากข้อ ๑. แล้วไปค้นหาคำเดิมของภาษาสันสกฤต จากพจนานุกรมภาษาสันสกฤต-อังกฤษ และ อังกฤษ-สันสกฤต
๓. ค้นคว้ารวบรวมคำสันสกฤตในภาษามลายูถิ่นปัตตานี โดยใช้วิธีดังนี้
  - ๓.๑ รวบรวมจากตำราและเอกสารต่าง ๆ เช่น พจนานุกรมภาษามลายูถิ่นปัตตานี-ไทย อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน ตำรานานการ

ละเล่นพื้นเมือง ตลอดจนนิทานพื้นเมืองต่าง ๆ คำานานและนิทานพื้นเมืองเหล่านี้เป็นภาษามลายูที่เขียนและพิมพ์ด้วยอักษรไทย

๓.๒ สัมภาษณ์ คือนำข้อมูลจากข้อ ๒. ออกสัมภาษณ์บุคคลในท้องถิ่น โดยแยกกลุ่มตามวัยของบุคคลเหล่านั้นเป็น ๓ ระดับคือ วัย ๑๕ - ๒๐ ปี จำนวน ๑๐ คน บุคคลเหล่านี้ส่วนมากเป็นนักศึกษาในปอเนาะ^๑ และโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม^๒ ทั้งนี้เพื่อเก็บข้อมูลซึ่งเกี่ยวแก่ศัพท์ทางวิชาการ เช่น วรรณคดี และศาสนา วัย ๒๑ - ๖๐ ปี จำนวน ๑๐ คน บุคคลกลุ่มนี้มีอาชีพต่าง ๆ เช่น พ่อค้า ข้าราชการ ชาวสวน ชาวประมง บอมา^๓ นักแสดงการละเล่นพื้นเมืองต่าง ๆ ได้แก่ ผู้พากย์หนังตะลุง^๔ ผู้แสดงรองเง้ง ลิเกฮูลู^๕ และซีละ^๖ กลุ่มนี้เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวแก่คำสันสกฤตที่เกี่ยวข้องในแต่ละอาชีพบุคคล วัย ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๙ คน บุคคลกลุ่มนี้ได้แก่ โตะครู^๗ โตะอิหม่าม^๘ ข้าราชการบ้านาญและชาวบ้าน ทั้งนี้เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวแก่ศาสนา และคำเก่า ๆ ทั่วไป

๔. บันทึกข้อมูลดังกล่าวด้วยอักษรโรมัน ซึ่งเป็นรูปสมมุติเฉพาะวิทยานิพนธ์นี้

๕. นำข้อมูลซึ่งได้เก็บครบตามโครงการที่กำหนดแล้วนั้นมาพิจารณาและศึกษาข้อเท็จจริงต่อไป ในการศึกษาจะใช้วิธีเปรียบเทียบภาษา ๓ ภาษาด้วยกันคือ ภาษาสันสกฤต ภาษามลายูกกลาง และภาษามลายูถิ่นปัตตานี เป็นการศึกษาพิจารณาโดยละเอียด และศึกษาลักษณะรวม และลักษณะแตกต่างของคำเหล่านั้น พอที่จะแยกได้เป็นกลุ่ม ๆ และนำลักษณะของกลุ่มคำเหล่านั้นมากำหนดเป็นหลักเกณฑ์ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาภาษาต่อไป

๑, ๒ คำเฉพาะบางคำที่ใช้ในการวิจัยและคำนิยาม หน้า ๔.

๓, ๔, ๕, ๖, ๗ และ ๘ คำเฉพาะบางคำที่ใช้ในการวิจัยและคำนิยาม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยนี้

๑. จะได้อรรถาธิบายข้อเท็จจริงว่า คำสันสกฤตเข้ามาปะปนอยู่ในภาษามลายูกกลางและภาษามลายูถิ่นปัตตานีตั้งแต่เมื่อไร โดยทางใดบ้าง
๒. จะได้อรรถาธิบายว่าคำสันสกฤตที่ปรากฏอยู่ในภาษามลายูกกลางและภาษามลายูถิ่นปัตตานีนั้น มีลักษณะเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
๓. อารยธรรมอินเดียสาขาต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จะเป็นหลักฐานยืนยันให้เห็นความสัมพันธ์มาแต่โบราณกาล ของชาวอินเดียชาวมลายู และชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ดังกล่าวแล้ว

คำเฉพาะบางคำที่ใช้ในการวิจัยและคำนิยาม

ภาษามลายูกกลาง (Standard Malay) หมายถึง ภาษามลายูมาตรฐานคือภาษาที่ใช้ในราชการของประเทศมาเลเซีย ในวิทยานิพนธ์นี้ใช้ว่า "ภาษามลายูกกลาง"

ภาษามลายูถิ่นปัตตานี (Pattani Malay) หมายถึงภาษามลายูที่ชาวไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส ใช้พูดกันในชีวิตประจำวัน

ปอเนาะ หมายถึง โรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม คำว่า ปอเนาะ แปลว่ากระท่อมหลังเล็ก ๆ ซึ่งสร้างขึ้นเป็นที่อยู่อาศัยของนักศึกษาในบริเวณสถานศึกษานั้น ๆ

โรงเรียนราษฎรสอนศาสนาอิสลาม หมายถึง โรงเรียนที่แปรสภาพมาจากปอเนาะ มีมาตรฐานและคุณสมบัติถูกต้องตามระเบียบของโครงการปรับปรุงปอเนาะเป็นโรงเรียนราษฎรสอนศาสนาอิสลาม

บอมอ หมายถึง หมอชาวบ้านซึ่งรักษาโรคด้วยเวทมนต์คาถา และสมุนไพร
ผู้พากย์หนังตะลุง หมายถึง ผู้พากย์หนังตะลุงตามแบบมลายู

ลิเกฮูลู หมายถึง ลำตัดมลายู

ชี่ละ หมายถึง ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว ทำนองเดียวกับมวยไทย แต่ชี่ละ
เน้นหนักในศิลปะการร่ายรำมากกว่าการต่อสู้เพื่อเอาชัยชนะ

โตะครู หมายถึง ผู้อาวุโสด้านความรู้ทางศาสนาอิสลาม

โตะอีหมาม หมายถึง หัวหน้าผู้ประกอบพิธีละหมาด เป็นบุคคลซึ่งได้รับ
คัดเลือกจากสัตบุรุษในเขตหมู่บ้าน และรวมมัสยิดเดียวกัน